

Ergen H?zl? Depresif Belirti Envanteri (HDBE-17-ÖF)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ergen H?zl? Depresif Belirti Envanteri (HDBE-17-ÖF)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21065>

Özet

Ergen H?zl? Depresif Belirti Envanteri (HDBE-17-ÖF), Quick Inventory of Depressive Symptomatology (QIDS) ölçe?inin ergen pop?lasyonuna yönelik özbildirim formunun Türkçe'ye bir uyarlamasdır. Bu araç, ergenlerdeki depresif belirtilerin şiddetini h?zl? ve güvenilir bir şekilde ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, özellikle son yedi gün içindeki semptomlar? değerlendirilerek klinik ve araştırmaya ortamlar?nda h?zl? tarama imkanı sunar.

HDBE-17-ÖF, 17 maddeden oluşmakta olup, uyku, ruh hali, iştah, kilo, konsantrasyon, enerji düzeyi ve intihar düşünceleri gibi dokuz temel depresif belirti alan?n? kapsamaktadır. Yapılan psikometrik çalışmalar, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılık ve kabul edilebilir uyum iyiliği indeksleri ile tek faktörlü yapı?nın uygun olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Depresyon, Ergenlik, Depresif Belirti, Psikometrik, H?zl? Envanter, Özbildirim, QIDS, Uyarlama

Yazarlar

Bernstein, I. H., Rush, A.J., Trivedi, M.H., Hughes, C.W., Macleod, L., Witte, B. P., Jain, S., et al. (Orijinal Geliştiriciler); HALUK MERGEN (Sorumlu Yazar/Uyarlamacı)

Amaç

HDBE-17-ÖF'nin temel amacı, ergenlerdeki depresyonun şiddetini h?zl? bir şekilde değerlendirmektir. Klinik uygulamalarda ve araştırmalarda, Major Depresif Bozukluğun (MDB) temel belirtilerinin varlığını ve ciddiyetini 17 madde üzerinden ölçerek, depresyon düzeyini kategorize etmeye yardımcı olur.

Ölçek, ergenlerin son yedi gün içerisindeki deneyimlerini 4'lü Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanarak rapor etmelerini ister. Bu h?zl? değerlendirme formatı, tedavi yöntemleri izlemede veya geniş çaplı tarama çalışmaları?nda zaman verimliliği sağlamaktadır.

Yapı

Ergen H?zl? Depresif Belirti Envanteri, DSM tanı kriterlerine uygun olarak depresyonun çekirdek semptomları?n? ölçen 17 maddeden oluşur. Bu 17 madde, dokuz ana klinik alana ayrılır:

Uyku (Uykusuzluk ve aşırı uyuma dahil 4 madde)

Üzgün Hissetme (Depresif ruh hali)

Sinirli Hissetme

??tah (Azalma ve artma dahil 2 madde)

Kilo (Verme ve alma dahil 2 madde)

Konsantrasyon/Karar Verme

Kendine Bak??/Özde?er

Ölüm veya ?ntihar Dü?ünceleri

Genel ?lgi ve Enerji Düzeyi (Psikomotor yava?lama ve ajitasyon dahil 3 madde)

Nihai puanlama, her bir alandan al?nan en yüksek puan?n toplanmas?yla yap?l?r, bu da ölçe?in klinik olarak ilgili belirti alanlar?na odaklanmas?n? sa?lar.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, elde edilen psikometrik özelliklerin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermi?tir. Ölçek ortalamas? (standart hata) 1.73 (.44) olarak rapor edilmi?tir. Madde ortalamalar?, alan 6 (ölüm veya intihar dü?ünceleri) için 0.65'ten, alan 1 (uyku) için 2.26'ya kadar de?imektedir.

Madde-toplam korelasyonlar? (rit) incelendi?inde, alan 8 (enerji düzeyi) 0.58 ile en yüksek korelasyona sahipken, bunu alan 5 (kendine bak??, 0.58), alan 7 (genel ilgi, 0.57) ve alan 2 (üzgün ruh hali, 0.55) izlemi?tir. Alan 3 (erken uyanma) ise 0.33 ile en dü?ük rit de?erine sahip olmu?tur. Bu sonuçlar, ço?u maddenin toplam depresif belirti yüküne anlamlı katkı sa?lad???n? göstermektedir.

Güvenirlik ve Faktör Analizi

HDBE-17-ÖF'nin güvenilirlik analizinde iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) 0.81 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yapıyı ölçtü?ünü gösteren yüksek kabul edilebilir bir düzeydir.

Do?rulamalı faktör analizi (DFA) sonuçlar?, tek faktörlü modelin ölçek için uygun oldu?unu desteklemi?tir. İlk model (Model 1) parametreleri: $\chi^2(27) = 32.45$, $\chi^2/df = 1.21$, GFI (Uyum ?yili?i ?ndeksi) = 0.97, NFI (Normlu Uyum ?ndeksi) = 0.93 ve RMSEA (Kök Ortalama Yakla??k Kare Hatas?) = 0.024 olarak hesaplanm??tır. Bu sonuçlar, ölçe?in kabul edilebilir düzeyde uygunlu?unu yansıtmaktadır.

?kinci bir model (Model 2) kullan?larak daha iyi bir uyum sa?lanm??tır: $\chi^2(24) = 15.7$, $\chi^2/df = 0.66$, GFI = 0.99, NFI = 0.97 ve RMSEA = 0.000. Özellikle χ^2/df oran?n?n 1'in alt?nda olmas? ve RMSEA de?erinin s?f?ra yakın olmas?, ölçek yap?s?n?n teorik modellerle mükemmel bir uyum içinde oldu?unu göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Quick Inventory of Depressive Symptomatology-Adolescent'in Türkçe Adaptasyonu)

Format: 17 maddelik öz bildirim formu, 4'lü Likert tipi derecelendirme (0'dan 3'e puanlama).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ergenler

Yaş Grubu: Ergenlik dönemi (Özel yaş aralığı belirtilmemiştir.)

Popülasyon Detayları: Depresif belirti gösteren ergenlerin değerlendirilmesi için tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report). Birey, son 7 gün içindeki belirti şiddetini değerlendirir.

Anahtar Kelimeler

Depresyon şiddeti, Ergen Psikolojisi, Depresif Belirti Envanteri, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Ki-Kare, Psikometri

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: haluk.mergen@gmail.com (Sorumlu Yazar iletişimi)

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değil.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler ve Ücret: Şin ve kullanım ücretleri için sorumlu yazar HALUK MERGEN ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Yılı (Orijinal Yayın): 2010 (Orijinal QIDS adaptasyon çalışması).

PDF Bağlantısı: Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: ergun-hizli-depresif-belirti-envanteri-hdbe-17-of-toad.pdf

Kaynaklar

Bernstein, I. H., Rush, A.J., Trivedi, M.H., Hughes, C.W., Macleod, L., Witte, B. P., Jain, S., et al.

(2010). Psychometric Properties of the Quick Inventory of Depressive Symptomatology in adolescents. *Int J Methods Psychiatr Res*, 19(4), 185-94. DOI: <https://doi.org/10.5455/bcp.20151221100426>

Uyarlama çalışması referansı (tandfonline.com bağlantısı): tandfonline.com

Ergen Hızlı Depresif Belirti Envanteri (HDBE-17-ÖF) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

HIZLI DEPRESİF BELİRTİ ENVANTERİ-ERGEN-ÖZBÖLDÜRME FORMU (17 Madde) (HDBE-E17-ÖF)

İsim-Soyad: _____ Tarih: __/__/__

Lütfen her soru için geçen 7 gün içinde sizi en iyi ifade eden tanıma seçiniz.

1. Uykuya dalma:

0 Her zaman 30 dk.'dan daha az sürede uykuya dalıyorum.

1 Bu sürenin yarısından azında, uykuya dalmam en az 30 dk sürer.

2 Bu sürenin yarısından fazlasında, uykuya dalmam en az 30 dk sürer.

3 Bu sürenin yarısından fazlasında, uykuya dalmam 60 dk.'dan fazla sürer.

2. Gece boyunca uyku:

0 Gece boyunca uyanmam

1 Bazı gecelerde uykuya dalmadan önce yatağımda çok fazla döner dururum.

2 Gece yarısı en az bir kez uyanırım fakat kolayca uykuya dalarım.

3 Çoğu gece, bir çok kez uyanırım ve çounlukla uyandığımda 20 dk. ya da daha fazla uyanık kalırım

3. Çok erken uyanmak:

0 Çoğu zaman kalkmam gereken zamandan önce 30 dk. veya daha fazla sürede uyanmam.

1 Bu sürenin yarısından fazlasında, yataktan kalkmam gereken zamandan 30 dk.'dan fazla süre önce uyanırım.

2 Hemen her zaman kalkmam gereken ya da kalkmak istediğim zamandan en az 1 saat önce uyanırım fakat nihayetinde tekrar uykuya dalarım.

3 Kalkmam gereken veya kalkmak istediğim zamandan en az 1 saat önce uyanırım ve tekrar uyuyamam.

4. Çok uyumak:

0 Gündüz kestirmeksizin her gece 7-8 saatten fazla uyumam.

1 Gündüz kestirmeleri dahil günün 24 saatinin 10 saatinden fazla uyumam.

2 Gündüz kestirmeleri dahil günün 24 saatinin 12 saatinden fazla uyumam.

3 Gündüz kestirmeleri dahil, günün 24 saatinin 12 saatinden fazla uyurum.

5. Üzgün hissetme:

0 Kendimi depresif, mutsuz, üzgün veya zavall? hissetmiyorum.

1 Bu sürenin yar?s?ndan az?nda kendimi depresif, mutsuz, üzgün veya zavall? hissediyorum.

2 Bu sürenin yar?s?ndan fazlas?nda kendimi depresif, mutsuz, üzgün veya zavall? hissediyorum.

3 Bu sürenin neredeyse tamam?nda kendimi gerçekten depresif, mutsuz, üzgün veya zavall? hissediyorum.

6. Sinirli hissetme:

0 Kendimi huysuz, m?zm?z, al?ngan hissetmiyorum.

1 Bu sürenin yar?s?ndan az?nda kendimi huysuz, m?zm?z, al?ngan hissediyorum.

2 Bu sürenin yar?s?ndan fazlas?nda kendimi huysuz, m?zm?z, al?ngan hissediyorum.

3 Hemen hemen sürenin tamam?nda kendimi huysuz, m?zm?z, al?ngan hissediyorum.

7. ??tah azalmas?:

0 ??tah?mda hiç bir azalma yok.

1 Normalden daha az s?kl?kla veya az miktarda yiyorum.

2 Normalden çok daha az yiyorum ve yemek için kendimi zorlamam gerekiyor.

3 Tüm gün boyunca hemen hemen hiç yemek yemem, sonra sadece kendimi zorlad???m için ya da bir ba?kas? beni zorlad??? için yemek yerim.

8. ??tah artmas?:

0 Normal i?tah?mda hiçbir de?i?iklik yok.

1 Normalden daha s?k yemek yeme ihtiyac? hissediyorum.

2 Düzenli olarak daha s?k ve/veya normalden daha fazla miktarda yemek yiyorum.

3 Ö?ünlerde ya da ö?ün aralar?nda normalden daha fazla yemek yemek istiyormu?um gibi hissediyorum.

9. Kilo verme (son 2 hafta içinde):

0 Kilom de?i?medi.

1 Biraz kilo verdi?imi dü?ünüyorum.

2 Son iki hafta içinde 900 gram veya daha fazla kilo verdi?imi dü?ünüyorum. Giysilerim normalden daha geni? gelmeye ba?lad?.

3 Son iki hafta içinde 2250 gram veya daha fazla kilo verdi?imi dü?ünüyorum. Giysilerim normalden çok daha geni? gelmeye ba?lad?.

10. Kilo alma (son 2 hafta içinde):

0 Kilom de?i?medi.

1 Biraz kilo ald???m? dü?ünüyorum.

2 Geçti?imiz iki hafta içinde 900gr veya daha fazla kilo ald???m? dü?ünüyorum. Giysilerim normalden biraz daha dar gelmeye ba?lad?.

3 Geçti?imiz iki hafta içinde 2250 gram veya daha fazla kilo ald???m? dü?ünüyorum. Giysilerim normalden çok daha dar gelmeye ba?lad?.

11. Konsantrasyon/karar verme:

0 Dikkatimi verme veya zihnimi toplama yetene?imde bir de?i?iklik yoktur.

1 Dikkatimi vermemde veya zihnimi toparlamamda baz? sorunlar?m var.

2 Ço?u zaman dikkatimi verme veya zihnimi toparlamada çok sorun ya??yorum.

3 Geçti?imiz hafta boyunca zihnim öyle da??n?kt? ki okumay?, televizyon program? izlemeyi veya küçük kararlar vermeyi dahi ba?aramad?m.

12. Kendime bak???m:

0 Kendimi, etraf?mdaki insanlar?n kendileri hakk?nda hissettikleri gibi de?erli ve iyi hissediyorum.

1 Kendimi çok zorluyorum veya kendimi normalden daha a?a?? hissediyorum.

2 Etraf?mda yanl?? giden her ?ey için kendimi suçlar?m.

3 Hem küçük ve hem büyük hatalar?m hakk?nda çok dü?ünürüm.

13. Ölüm veya intihar dü?ünceleri:

0 ?ntihar veya kendi ölümüm hakk?nda dü?ünmüyorum.

1 Hayat?n bo? oldu?unu hissediyor veya ya?amaya de?er mi diye merak ediyorum.

2 ?ntihar veya kendi ölümümü haftada birkaç kez, birkaç dakika boyunca dü?ünüyorum.

3 ?ntihar veya kendi ölümümü günde birkaç kez dü?ünüyorum veya intihar etmek için plan yapt?m veya intihar etmeyi denedim.

14. Genel ilgi:

0 Di?er insanlar veya aktivitelere ilgilenmem normalden farklı de?il.

1 Arkada?larla bulu?mak, hobi veya spor gibi benim için e?lenceli olan ?eylerle daha az ilgiliyim.

2 Her zamanki ilgi veya aktivitelerimin sadece bir veya ikisine kar?? ilgimin oldu?unu sapt?yorum.

3 Benim için e?lence olagelmi? ?eylerin hiçbirisine ilgim yok.

15. Enerji düzeyi:

0 ??lerimi yapabilmem için her zamanki kadar çok enerjim var.

1 Normalden daha çok yoruluyorum.

2 Kendimi her zamankinden daha fazla zorlamam gerekiyor veya normal aktivitelerime ba?lay?p bitirebilmek için her zamankinden daha fazla gayret sarf ediyorum.

3 Öyle yorgun ve tükenmi? haldeyim ki ola?an i?lerimin ço?unu yapam?yorum.

16. Yava?lama hissetme:

0 Normal h?z?mda dü?ünüyorum, konu?uyorum ve hareket ediyorum.

1 Dü?ünmem yava?lad? veya sesim donuk ya da düz geliyor.

2 Dü?üncelerim veya konu?mam öyle yava?lad? ki biri bana soru sordu?unda yan?tlamam birkaç saniyeyi al?yor.

3 Bazen dü?üncelerim ve konu?mam öyle yava?l?yor ki biri beni çok fazla desteklemeden cevap veremiyorum.

17. Huzursuz hissetme:

0 K?vranma, yerinde duramama, huzursuzluk hissetmiyorum.

1 Bazen sabit duramayacak kadar hafif derecede k?vranma, yerinde duramama, huzursuzluk hissediyorum.

2 Ço?unlukla yerimde duramayacak kadar k?vranma, yerinde duramama, huzursuzluk hissediyorum.

3 Hiç oturamayacak derecede k?vranma, yerinde duramama, huzursuzluk hissediyorum.

PUANLAMA: YORUMLAMA

Uykuyla ilgili 4 maddeden al?nan en yüksek puan? yaz?n?z (1-4) _____ Depresyonda de?il 0-5

Üzgün hissetme veya sinirli hissetme ile ilgili maddelerden _____ Hafif 6-10

al?nan en yüksek puan? yaz?n?z (5 veya 6)

??tah veya kilo ile ilgili maddelerden al?nan en yüksek puan? _____ Orta 11-15
yaz?n?z (7-10)

Madde 11 _____ Ciddi 16-20

Madde 12 _____ Çok ciddi 21+

Madde 13 _____

Madde 14 _____

Madde 15 _____

2 psikomotor maddenin birinden elde edilen _____
en yüksek puan? yaz?n?z

TOPLAM PUAN (0-27) _____